

Студенттер мен жас ғалымдардың
«ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ БІЛІМ - 2018»
XIII Халықаралық ғылыми конференциясы

СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ

XIII Международная научная конференция
студентов и молодых ученых
«НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ - 2018»

The XIII International Scientific Conference
for Students and Young Scientists
«SCIENCE AND EDUCATION - 2018»

12th April 2018, Astana

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
Л.Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ**

**Студенттер мен жас ғалымдардың
«Ғылым және білім - 2018»
атты XIII Халықаралық ғылыми конференциясының
БАЯНДАМАЛАР ЖИНАҒЫ**

**СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ
XIII Международной научной конференции
студентов и молодых ученых
«Наука и образование - 2018»**

**PROCEEDINGS
of the XIII International Scientific Conference
for students and young scholars
«Science and education - 2018»**

2018 жыл 12 сәуір

Астана

УДК 378

ББК 74.58

Ғ 96

Ғ 96

«Ғылым және білім – 2018» атты студенттер мен жас ғалымдардың XIII Халықаралық ғылыми конференциясы = XIII Международная научная конференция студентов и молодых ученых «Наука и образование - 2018» = The XIII International Scientific Conference for students and young scholars «Science and education - 2018». – Астана: <http://www.enu.kz/ru/nauka/nauka-i-obrazovanie/>, 2018. – 7513 стр. (қазақша, орысша, ағылшынша).

ISBN 978-9965-31-997-6

Жинаққа студенттердің, магистранттардың, докторанттардың және жас ғалымдардың жаратылыстану-техникалық және гуманитарлық ғылымдардың өзекті мәселелері бойынша баяндамалары енгізілген.

The proceedings are the papers of students, undergraduates, doctoral students and young researchers on topical issues of natural and technical sciences and humanities.

В сборник вошли доклады студентов, магистрантов, докторантов и молодых ученых по актуальным вопросам естественно-технических и гуманитарных наук.

УДК 378

ББК 74.58

ISBN 978-9965-31-997-6

©Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия
ұлттық университеті, 2018

"Сегодня посредством дистанционного образования можно:

1. Получить высшее образование.
2. Пройти обучение в магистратуре.
3. Пройти обучение в аспирантуре.
4. Получить второе высшее образование.
5. Выучить дистанционно иностранный язык.
6. Пройти курс обучения по программам МВА.
7. Поучаствовать в интернет-тренингах.
8. Повысить квалификацию на профессиональных курсах.
9. Получить школьное и среднее образование." [2]

Ещё один плюс дистанционного обучения - в среднем, оно обходится в 2 раза дешевле, чем дневная форма. Следовательно, даже в престижном ВУЗе можно учиться без больших затрат. Так же ученикам предоставляется широкий выбор специальностей с учетом современного рынка труда. Это значит, что получая образование дистанционно, по окончании Вы гарантированно получаете и работу.

Очевидно, что дистанционное обучение как новаторский метод обучения получает все большее распространение в современном образовательном пространстве. Данная форма обучения открывает широкие возможности учащимся:

1. Получение образования в ведущих мировых университетах удаленно.
2. Богатый выбор дистанционных образовательных программ.
3. Экономия времени и денег.
4. Гибкий график учебы.
5. Индивидуальное планирование учебного плана. [3]

Таким образом, можно сделать вывод о том, что дистанционное обучение расширяет границы для всех групп населения, помогает овладеть знаниями и навыками без затрат сил, времени и денежных средств на переезд, проживание, знакомство с новым местом. Не выходя из дома студент может получить всё желаемое при определенных усилиях только с помощью сети Интернет и технических средств, что является актуальным и необходимым в современном обществе.

Список использованных источников

1. Е. С. Полат, М. В. Моисеева, А. Е. Петров. Педагогические технологии дистанционного обучения. – М.: Академия, 2008, 392 с.
2. В. Трайнев, О. Трайнев, В. Гуркин. Дистанционное обучение и его развитие. – М.: Дашков и Ко, 2006, 296 с.
3. Г. Левкин, В. Глухих, С. Базилевич. Организация дистанционного обучения в профессиональной переподготовке. – С.: LAP Lambert Academic Publishing, 2012, 72 с.

ӘОЖ 004. 3

ИНФОРМАТИКА САБАҒЫНДА ГЕОМЕТРИЯЛЫҚ ФИГУРАЛАР ТУРАЛЫ ИДЕЯЛАРДЫ ДАМЫТУДА ДИДАКТИКАЛЫҚ ОЙЫНДАР МЕН ЖАТТЫҒУЛАР

Көшен Динара Нұржанқызы

Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ Ақпараттық технологиялар факультеті,

4- курс студенті, Астана, Қазақстан

Ғылыми жетекшісі – А.Х. Давлетова

Қазіргі қоғамымыздың шарықтап дамуы барысында жан – жақты дамығын, білімді де саналы және сауатты азамат тәрбиелеу жүктеліп отыр. Яғни дәлірек айтқанда бұл мақсаттың жүзеге асуына басты ықпал ететін оқу – ағарту ісінің мамандары екені анық. Сондықтан,

баланың оқуға деген қызуғушылығын барынша ашуға әр түрлі дидактикалық ойындар мен жаттығулардың алатын орны ерекше.

Соңғы жылдар қоғамдағы әлеуметтік-экономикалық өзгерістермен тығыз байланысты болғандықтан тәрбие мен оқытуға деген көзқарас өзгеруде. Бүгінде компьютерлендіру дәуірінде өмірдің барлық көріністері сан қилы және күрделі болып келеді. Адамзат көп ғасырлық дәстүрлермен жарақталған, ойлау ұтқырлығы, жылдам бағдарлау, үлкен және кіші мәселелерді шығармашылық көзқараспен шешуді қарапайым әрекеттер арқылы шешіп келеді.

Н.Ә.Назарбаев (2011 Халыққа жолдауы) Қазақстан Республикасының орта білім берудегі жүйесін ақпараттандыру жайында мемлекеттік бағдарламасында былай делінген: “Қазақстан Республикасы дүние жүзінің дамыған елдері сияқты орта білім беру жүйесін ақпараттандырудың нақты жолына түсуі тиіс, яғни бірыңғай ақпараттық білім беретін желіге негізделген бірыңғай ақпараттық – білім беру кеңістігін жасау қажет. Бұл орта білім беру жүйесін ақпараттандырудың басты мақсаты болып табылады”.[1]

Елбасымыздың жолдауы аясында Қазақстан үшін ақпаратты еркін басқара алатын ұрпақ оқытып шығару әр педагогқа басты міндет. Сол міндетті жүзеге асыру барысында, оқушыға барынша түсінікті түрде жеткізу үшін дидактикалық материалдарды информатика оқулығына негізделген өзіндік жұмысы, тест тапсырмалары есептер жинағын электронды түрге салып баланың сабаққа талпынысын жоғарылату.

Болашақ азаматтың жеке басын жан-жақты дамытудың негізі баланың өмірінің алғашқы жылдарында, мектеп жасындағы балалық шақта жасалады. Бірнеше рет өткізілген психологиялық-педагогикалық зерттеулер баланың қабылданған объектілердің қасиеттерін талдау және синтездеу, салыстырмалы құбылыстарды салыстыру және жинақтау, қарапайым байланыстарды түсіну және олардың өзара тәуелділігі туралы өте күрделі формаларды анықтай алатындығын көрсетті.

Оқушылар өздерінің айналасындағы объектілерге, ойыншықтарға ересек адамдардың еңбегінің өнімі ретінде, мінез-құлық нормалары, құрдастарымен және ересектермен қарым-қатынасын, адамның оң және теріс қасиеттері туралы моральдық көріністерді қалыптастырады. Баланың жеке қасиеттерін тәрбиелеуде ойынның мазмұны мен ережелері ерекше рөл атқарады. Ойын ойнауда оқушы белсенді нәрсе іздейді, күш жұмсайды және рухани әлемін байытады. Мұның бәрі баланың жалпы дамуы мен ақыл-ойның дамуына ықпал етеді.

Ойын және зерттеу екі түрлі іс-шара болып табылады, сондықтан олардың арасында айтарлықтай сапалық айырмашылықтар бар. Айта кету керек, Н.К. Крупскаяның айтуынша, «мектеп ойынға тым аз орын бөледі, ересектердің қолданған әдістері арқылы кез-келген әрекетке баланың көзқарасын бірден енгізеді. Ол ойынның ұйымдастырушылық рөлін жете бағаламайды. Ойыннан елеулі қызметке ауысу өте тез, еркін ойнау мен мектептегі реттелетін сабақтар арасында ешқандай уақыт берілмеген. Мұнда ауыспалы формалар қажет», -деп атап кеткен болатын. Осыдан дидактикалық ойындар пайда болады. Бұл ерекше қызмет түрі - дидактикалық ойында оқыту - мектепке дейінгі жастағы кездерде пайда болады. К.Д. Ушинский айтуынша, ойын түрінде оқыту қызықты болуы мүмкін, бірақ ешқашан көңіл көтерумен шатастырып алмаған жөн. [2,116].

Дидактикалық ойынды тек мектеп жасына дейінгі балаларға ғана емес сонымен қатар оны мектеп кезеңіндегі балаларға да оқыту құралы ретінде пайдалану қажет. Соның ішінде информатика сабағында дидактикалық ойынды пайдаланып, баланың қызығушылығын оятып, білім деңгейін барынша ұштан, ары қарай күнделікті өмірде өз пайдасына алған білімін тиімді қолдана білуге үйрету. Осыған байланысты бірнеше шешімін табу керек маңызды міндеттерді қарастырайық:

1. Мектеп жасындағылар үшін ойын көшбасшы ретінде маңыздылығын әлі күнге дейін жоғалтпады, сондықтан баланың ынтасын ойын арқылы ояту;

2. Білім беру іс-шараларын, соның ішінде балалардағы білім беруді жетілдіру өте баяу (көптеген балалар «оқудың» не екенін білмейді);

3. Балалардың жас ерекшеліктеріне байланысты тұрақтылық пен көңіл-күйдің жеткіліксіздігі, еске сақтаудың дұрыс дамымауы, визуалды ойлаудың басымдықтары секілді бірқатар ерекшеліктері бар. Дидактикалық ойын балаларға психикалық процестерді дамытуға көмектеседі.

4. Дидактикалық ойын көптеген қиындықтарды жеңуге көмектеседі.

А.В. Запорожец: «Дидактикалық ойын жеке білім мен дағдыларды үйренудің ғана емес, сонымен бірге баланың жалпы дамуына үлес қосуы керек», - деп дидактикалық ойынның рөлін атап көрсетті. [2, 136].

Бұл жерде А.В. Запорожец баланың тек оқуға қызығушылығы ғана емес оны жеке, жаңашыл ойын да дамытып, болашақта жаға тундылар ойлап табуына септігін тигізуі қажеттігі туралы айтқан.

«Ереже қатал болған сайын, ойын күшейе түсуді, қыза түседі ... Даму тұрғысынан ойлау жағдайын жасау фактісін ойлауды дамытатын жол ретінде қарастыруға болады, ол, менің ойымша, баланың іс-әрекетін дамытуға әкеледі, оның негізінде ойынның бөлінуі мен мектеп жасында кездесетін басты фактор ретінде көрінеді». (Л.С. Выгодский) [3, 196].

Яғни, біз дидактикалық ойынды информатика сабағына қолдансақ баланың ұшқыр ойлап, сабаққа барынша ат салысуына және ол үшін қызықты сабақ ретінде өтуіне септігін тигіземіз. Дидактикалық ойынның нәтижесі балаларды білім алуда, психикалық белсенділікті дамытуда, қарым-қатынастарда ғана емес, қандай да бір қаражат есебінен емес, жетістіктер деңгейінің көрсеткіші болып табылады.

Көптеген дидактикалық ойындар оқушыларға ересектердің жұмысына қызығушылық тудырып, өздері жұмыс істеуді қалайды. Кейбір балалар дидактикалық ойындар үшін материалдарды өндіру дағдыларын меңгереді. Егер балалар ойынға қажетті атрибуттарды өздері дайындаса, онда оларға мұқият болып, қамқорлық көрсетеді. Бұл ең алдымен еңбекқорлықты, еңбек өнімділігіне мұқият қарауды үйренудің жақсы тәсілі.

Ойын оң эмоционалды көңіл күйдің көтерілуін тудырады, жақсы сезімді тудырады және сонымен бірге жүйке жүйесінің белгілі бір қалпын талап етеді. Ойын барысында балалардың белсенділігі баланың миын дамытады. Әсіресе көрнекі іс-әрекеттер балалардың психикалық дамуына оң әсерін тигізеді.

Ойын барысында балалар өздерінің әлеуметтік сезімдерін айқын көрсетеді, олар бәрін бірге жасағысы келеді. Ойын ұжымдық эмоцияларды, ұжымдық тәжірибені нығайтады. Ойын-балалар арасындағы дұрыс қарым-қатынасты қалыптастырудың құралы. Онда бала досқа сезімталдық танытады, әділ болуға үйренеді, қажеттілік жағдайында беруге, қиындықтарға көмектесуге және т.б. Сондықтан ойын ұжымдастырудың керемет құралы болып табылады.

Н. К Крупская: Мектепке дейінгі жастағы балалар үшін ойынның ерекше маңызы бар: олар үшін ойын - оқу, олар үшін ойын - еңбек, олар үшін ойын - тәрбиенің маңызды түрі. Ойын - баланың алдынан өмірдің есігін ашып, оның шығармашылық қабілетін оятып, танымдық қасиеттерін, зейінін, есте сақтау қабілетін, ауыз екі сөйлеу мәдениетін дамытады. Ойын - баланың өмірді танудағы алғашқы қадамы. . [4,5 б].

Дидактикалық ойындар баланың ерекшеліктерін қанағаттандыратын оқу құралы ретінде барлық мектеп білім беру жүйелеріне енгізілген.

Дидактикалық ойындар мен информатика сабағында жаттығулардың дұрыс тандалған жүйесі геометриялық фигуралар туралы идеяларды дамытудың тиімді құралы болып табылады. Дидактикалық ойындар мен жаттығулардың арнайы іріктелген жүйесін пайдалана отырып, геометриялық фигуралардың қасиеттерін анықтау бойынша білім деңгейін анықтау қажет.

Оқушылардың интеллектуалды дамуы үшін оларда психикалық әрекеттердің қалыптасуына, қажетті білімге және түрлі тәжірибелік тапсырмаларды шешуге белсенді ықпал ететін информатикалық ұғымдарды алу маңызды болып табылады.

Информатикалық сипаттағы дидактикалық ойындар оқушылардың білімін кеңейтіп қана қоймай, сондай-ақ геометриялық фигуралар және уақыт бойынша бағдарлануына ықпал

етеді. Ойынның мазмұны танымға деген қызығушылықтың көрінісі мен қалыптасуына, заңдардың түсіндірілуіне, қоршаған әлемдегі заттар мен құбылыстардың байланыстары мен тәуелділіктеріне ықпал етеді.

Дидактикалық ойындарды енгізу оқушыларға жан-жақты қызығушылық туғызады, тәуелсіз ойлауды дамытады және, ең бастысы, таным әдістерін дамытуға ықпал етеді.

Информатика сабағында геометриялық фигуралардың қасиеттерін анықтау арқылы оқушылардың білім деңгейі мен дағдыларын анықтауға болады. Геометриялық фигуралардың қасиеттерін анықтай отырып, балаға ойын арқылы жеткізу.

Осылайша, психологиялық және оқу әдебиеттерін зерттеу негізінде жалпы нәтиже жинап, дидактикалық ойын балаға білім берудің ең қолайлы тәсілі деп айтуға болады.

Қолданылған әдебиеттер тізімі

1. Болашақты бірге қалайық» Н.Ә.Назарбаевтың Қазақстан халқына Жолдауы, 2011ж
2. Карпова Е.В. Дидактические игры в начальный период обучения. - Ярославль: Даму академиясы, 2007. [2, 13б].
3. Бондаренко А.К. Дидактические игры в детском саду. - М.: Ағартушылық, 2006. [3, 19б].
4. Удальцева Е.И. Дидактические игры в воспитании и обучении дошкольников. - Минск: Халықтық асвета, 2009. [4,5 б].

ИНФОРМАТИКА ПӘНІ БОЙЫНША МЕКТЕП ОЛИМПИАДАЛАРЫН ҰЙЫМДАСТЫРУ ЖӘНЕ ӨТКІЗУ ӘДІСТЕМЕСІ

Кубетаева Жупар

Jupik_96@mail.ru

Л. Н. Гумилев атындағы ЕҰУ, Ақпараттық технологиялар факультеті,
4- курс студенті, Астана, Қазақстан
Ғылыми жетекші – Н. Т. Шындалиев, п.ғ.к. доцент

Қазіргі дамыған уақытта білім алушылар әр күн сайын қабылдап жатқан үлкен көлемдегі ақпарат ағындарын саралап, алынған білімді өмірде қолдана білуі қажет. Білім берушінің мақсаты білім алушының тек есептер мен жаттығуларды шешуді ғана үйрету емес, сонымен қатар алынған ақпаратты қажет кезде қолдана алып, өзін-өзі оқытуға талпыныс беру. Бұл мақсатты орындау білім бағдарламасында онлайн пәндік олимпиадалар қосқанда тиімдірек болмақ. Олимпиада арқылы пәнге деген қызығушылық оятады, байқампаздық, еңбекқорлық, мақсаттылық, жауапкершілік қасиеттері артады, оған қоса анализдеу, есептерді шешуді өзіндік шығармашылық тұрғыда қарастыруы қалыптасады. Пәндік олимпиада барысында оқушылар өз білім деңгейлерін анықтап, қалып қойған тақырыптары бойынша қосымша білім алуға мүмкіндік алады.

Бүгінгі таңда олимпиада жүйелерін құру алдымен білім беру факторларымен бағаланғандықтан, ол бүкіл білім жүйесінің дамуына әсер етеді.

Елімізде онлайн олимпиада жүргізу көп уақыттан бері дамып келеді. Республика көлемінде олимпиада жүргізу дарынды балалардың қызығушылығын ояту арқылы ғылыми білімін арттырудың бірден бір жолы. Олимпиадаға қатысу арқылы білім алушылар өздерінің мықты жақтарын, әлсіз тұстары мен кемшіліктерін, мүмкіндіктері мен перспективаларын саралай алады.

Білім алушылар зерттеуші қабілеттерін дамыта бастағанда олар мүмкіндіктерін жүзеге асырып, өз біліміне деген сенімділігі артады. Кей жағдайларда ұялшақ, көп сөйлемей, тек мұғалім айтқан іс-әрекеттерді ғана орындайтын оқушылардың жан-жақты дамуын және жетістікке жеткендегі сезімді қамтамасыз ету қиындық тудыруы мүмкін. Алайда білім берудегі әлемдік желі мен Интернет дамуы арқасында бұл мәселе де өз шешімін тапты.